

ج‌ام‌ج‌ام

خوانندگان عزیز توجه فرمایید، خوانندگان عزیز توجه فرمایید

خونین شهر در سینما آزاد نشد

گفت وگویی با مجید انتظامی
استاد ملودی های ماندگار

**سمفونی خرمشهر ادای
دین به دفاع مقدس است**

فرهنگ و هنر ۱۰

مروری بر منتخب آثار ادبی که
به موضوع فتح خرمشهر پرداخته اند

**تبیین «حماسه»
با جادوی کلمات**

فرهنگ و هنر ۱۱

پرونده «جام چم» برای تولیدات
رسانه ملی به مناسبت سوم خرداد

**فتح خرمشهر
افتخار ماندگار**

رسانه ۶

خاطرات موسیقایی روز مقاومت

کارگردان مشهور کشورمان یکی از کسانی بود که برای اولین بار توانست نقش مهمی در معرفی نوحه های جهان بخش کردی زاده به عموم مردم ایفا کند. تقوایی در اواخر دهه ۴۰ با ساخت مستندی به ارائه تصویری از مراسم سوگوری در بوشهر و نغمه های جهان بخش کردی زاده پرداخت. یکی از همین نواها هم نوحه «لیلا یگفتا» بود که باعث شد این نوحه از مرزهای بوشهر خارج و در تمام ایران شناخته شود. این نوحه به قدری اثر بخش بود که بعدها توسط بسیاری از موزیسین ها از جمله محمدرضا عقیلی با زبانی و در ارکسترهای مختلفی اجرا شد.

برگی از تاریخ درخشان ایرانی ها

از دیگر آثار موسیقایی که پیرامون حماسه آزادسازی خرمشهر تولید شده سرودهایی مانند «فریاد نخل» اثر حامد جهان بخشیان، «خجسته باد این پیروزی» اثر محمد گلریز، «گل های خرمشهر» اثر مهرداد کاظمی، «نخل های بی سر» و «جنگ زده» اثر محسن جاشی، «خرمشهر» اثر علیرضا عصار و «بهار خرمشهر» اثر علیرضا عباسی است. در تک تک این سرودها آنچه بیش از همه به چشم می خورد مضمون وفاداری به وطن، به عنوان یک عنصر ارزشمند و غیر قابل جایگزین در زندگی هر آدم است. با شنیدن این سرودها تاریخ درخشان و غرور آفرین ایرانی ها، از تیراندازی آرش کمانگیر و خشم و خروش کاوه و فریدون تا ارجان گشتگی جوانان در فتح خرمشهر و هشت سال دفاع مقدس در جان مان طنین انداز می شود و ما را هرچه بیشتر به جایگاه عمیق و تاثیرگذار وطن در زندگی مان می رساند. به مناسبت فرارسیدن سوم خردادماه، سالروز آزادسازی خرمشهرمان در ذیل این مطلب برخی از مشهورترین سرودها را پیش روی شما قرار دادیم.

نمی دانم شما روز آزادسازی خرمشهر را به یاد دارید یا نه. البته اگر حتی در سوم خرداد سال ۱۳۶۱ هم به دنیا نیامده بودید، تا دل تان بخواهد فیلم و کتاب و روایت هست که از آن روز بخوانید، بشنوید و ببینید که چرا این روز از ماندگارترین و فراموش نشدنی ترین روزها برای ایرانیان است. خرمشهر سال هاست که دیگر تنها یک نام روی یک شهر نیست. خرمشهر رنگ و حس و موسیقی دارد. موسیقی دل انگیزی که با آب پاک کارونی که از وسط شهر می گذرد به شهر، نوای آسمانی می بخشد. غیر از این موسیقی های دیگری هم با آزادسازی خرمشهر متولد شدند و حتی بعدها در فیلم های سینمایی جای ویژه ای به خود اختصاص دادند. سرودهایی که با تهییج احساسات وطن پرستانه، مانع از این می شوند که یادمان برود در آزادسازی خرمشهر چه جوانان و دلیرانی شهید شدند. مثلا کمتر کسی است که نوحه «ممد نیودی بیبئی، شهر آزاد گشته» را نشنیده یا گاهی آن را زمزمه نکرده باشد.

از تاثیرگذارترین نغمات آیینی

نوحه «ممد نیودی بیبئی» یکی از تاثیرگذارترین نغمات آیینی با موضوع حماسی فتح خرمشهر است که ریشه در یک ملودی بوشهری دارد. نواایی که در سال های دور نوحه خوان معروفی به نام جهان بخش کردی زاده (بخشو) در سوگ حضرت سیدالشهدا (ع) با مطلع «لیلا یگفتا ای شه لب تشنه کامان / دستم به دامن، آقا الامان» آن را خواند و این چنین در تاریخ نواهای آیینی کشور ایران به یادگار ماند. حتی جالب است بدانید که ناسر تقوایی،

یادی از شهید حمید زرچینی در سالروز آزادی خرمشهر

آنان که جمال شان آفتاب این روزهای ماست

و خوانشی اجمالی از این تابلو می کنیم تا ما را به آن روزگاران پیوند دهد: تابلوی «جمال آفتاب» اثر سیدحمید شریفی آل هاشم که نگاهی تمثیلی به موضوع هشت سال دفاع مقدس داشته و اتفاقا یکی از فرماندهان جنگ، شهید حمید زرچینی که در آزادی خرمشهر حاضر بود را ترسیم کرده است. تابلوی جمال آفتاب اثری است در ابعاد ۷۰ در ۱۰۰ با تکنیک ابر برآش و در جهت تکمیل، فضاسازی و به تصویر کشیدن افکار و دیدگاه ذهنی هنرمند، همراه با تلفیقی از رنگ های جرمی و روحانی. جمال آفتاب، یکی از زیباترین آثاری که به وظیفه عظیم استقامت و پایداری در جنگ و انقلاب به فلسفه عاشورایی اشاره دارد، با قلم توانای سید حمید شریفی آل هاشم در سال ۱۳۶۳ خلق شده است. شریفی آل هاشم به واسطه حضور در دوران جنگ تحمیلی فضای حاکم بر قلب و روح رزمندگان نگاهی عارفانه دارد به فلسفه عاشورایی و نظام و

ایدئولوژی اسلامی. همچنین المان های محیطی و عینی و موجود در مکان مورد نظر نقاش و کنایه هایی لطیف از سرزمین مقدسی به نام کربلا و اسطوره های بی نظیری که خالقین عاشورا را در بر گرفته، با فضایی مملو از پیام ترسیم شده است. این هنرمند که سال ۱۳۶۲ در اثر روح حقیقت یابی و شهادت کرد و با کاراکتر شهید حمید زرچینی آشنا می شود در این اثر روح حقیقت یابی و شهادت را در چهره این شهید نمایان می کند. شهید زرچینی، جوان دانشجویی بود که دانشگاه را رها کرده و به سبب احساس تکلیف، در گردان حبیب بن مظاهر، لشکر ۲۷ محمد رسول... (ص) که حاج احمد متوسلیمان آن را تشکیل

داد حضور پیدا کرد و در آزادسازی خرمشهر در عملیات بیت المقدس نیز حضور داشت. شهید زرچینی بعد از آزادسازی خرمشهر به سمت فرمانده گردان نایل شد و یکم فروردین ۱۳۶۲ در عملیات خیبر در طلایه برآش اصابت ترکش شهید شد. تاثیر شهید حمید زرچینی به گونه ای بوده است که آل هاشم با الهام از این شهید، تابلوی جمال آفتاب را در سال ۱۳۶۳ به تصویر کشید. به نظر می رسد که این کاراکتر نماد و نشانه ای از یک مجاهد یا به عبارت کامل تر مجاهدی در راه خداست که کاملا در محیطی زمینی وجود داشته و دارد و ماهیت اصلی اثر را در بر می گیرد. تابلو انگار شهید زرچینی را بر لب شاخه کور کارون به عنوان نمادی از پیروزی و ظفر ترسیم کرده که در دل سیاهی شب چهره اش بر لب رود خورشید را منعکس می کند.

این تصویر آشنای زمینی اما اشاره به فرهنگ عاشورایی دارد و به صحرای کربلا، فرات و جمال سقای کربلا حضرت عباس (ع) نیز پیوند خورده است. شهید زرچینی در این تابلو نمادی از میلیون ها مجاهدی است که در نبرد حق علیه باطل شرکت داشته و به تصویر کشیده شده است. از عنصرهای به کار رفته در اثر می توان چنین استنباط کرد که او جمعی است از اضعاد که جمال و کمالتش در قالب نماد و تمثیل گنجانیده شده است.

تابلوی جمال آفتاب درواقع از دو قسمت عمده تشکیل شده: بخش بالایی اثر، عالم ناسوت و بخش پایین به عالم ملکوت اشاره دارد. فضای اصلی اثر نه در این زمان و نه در این مکان، که در سیالیت به سر می برد و هویت نخل ها در مرکز اثر هم این تاثیر را دوچندان کرده است. وجود عناصر بصری و استفاده از رنگ های تیره در اثر بیشتر حامل یک ایدئولوژی و کنایه از زمان های دور و مکان های غریب اما آشناست و در همین نقطه است که کاراکتر اصلی تصویر، مجاهدی است که برخلاف نماد و سمبل های تمدن و فرهنگ دیگر ملیت ها، وجود و ماهیت کاملا حقیقی و عینی دارد.

**تابلوی جمال آفتاب
در واقع از دو قسمت
عمده تشکیل شده
بخش بالایی اثر، عالم
ناسوت و بخش پایین
به عالم ملکوت اشاره
دارد. فضای اصلی اثر
نه در این زمان و نه
در این مکان، که در
سیالیت به سر می برد**

برای شنیدن آهنگ
ممد نیودی بیبئی...
کد بالا را اسکن کنید

برای شنیدن آهنگ
گلای خرمشهر کد
بالا را اسکن کنید

برای شنیدن آهنگ
ممد نیودی بیبئی...
کد بالا را اسکن کنید

برای شنیدن آهنگ
نخل های بی سر کد
بالا را اسکن کنید

برای شنیدن آهنگ
بهار خرمشهر کد
بالا را اسکن کنید

برای شنیدن آهنگ
جنگ زده کد بالا را
اسکن کنید

برای شنیدن آهنگ
خجسته باد این پیروزی
کد بالا را اسکن کنید

برای شنیدن آهنگ
خرمشهر کد بالا را
اسکن کنید